

Vesterhavet AB org. nr: 556787-0398
Elvägen 4, 311 48 Falkenberg

2023-10-18
Dnr 2022:8801

Beslut

efter kvalitetsgranskning av lärares arbete för
att tidigt motverka könsbundna utbildnings-
och yrkesval vid Vesterhavsskolan i Falkenberg,
med Vesterhavet AB som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Vesterhavsskolan avseende verksamhetens kvalitet vad gäller lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att undersöka hur skolor genom undervisning och studie- och yrkesvägledning arbetar i årskurs 4-6 för att vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I granskningen bedöms följande frågeställning:

- I vilken utsträckning arbetar lärare i undervisningen med att motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval?

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området vilket beskrivs i bilaga 2. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. På det granskade området bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola/verksamhet bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Vesterhavsskolan i följande utsträckning:

Lärare arbetar i låg utsträckning med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar.

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att aktivt motverka begränsande könsstereotypa mönster och uttryck i undervisningen.

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-04-18 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8801) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning inom området.

Lärares arbete för att motverka könsstereotypa föreställningar

Inom detta område granskas hur lärare arbetar för att skapa en jämställd undervisning, hur lärare arbetar för att undervisa om jämställdhet och hur lärare arbetar med studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärarna arbetar i låg utsträckning med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval.

Skolinspektionen sammanfattande motivering till bedömningen är följande:

Granskningen visar att lärarna till viss del reflekterar över könsbundna normer hos eleverna men i begränsad grad förhåller sig normkritiskt i undervisningen. Det framgår även att lärarna i viss mån skapar ett inkluderande klassrumsklimat men att de sällan arbetar aktivt för att motverka att kön definierar elevers intressen eller ambitioner. Vidare visar granskningen att jämställdhetsperspektivet i låg grad inkluderas på ett strukturerat sätt i samtliga ämnen och att lärarna sällan planerar för att låta eleverna reflektera och samtala kring könsstereotypa föreställningar.

Det händer dock att lärarna fångar upp frågor i undervisningen kopplade till jämställdhet på förekommen anledning. Vidare visar granskningen att lärarna punktvis utmanar könsstereotypa föreställningar inom och utom ramen för undervisningen men att de inte medvetet och planerat uppmuntrar elever att gå emot könsstereotypa uttryck. Granskningen visar även att lärarna i låg grad inkluderar studie- och yrkesvägledning i sin undervisning och att de sällan problematiserar eller utmanar hur kön kan påverka framtida studie- eller yrkesval. Lärarna har inte heller konkreta strategier för att använda kompetensen hos studie- och yrkesvägledare eller för att hålla studie- och yrkesvägledningen uppdaterad.

Lärares arbete för att skapa en jämställd undervisning

Granskningen visar att lärarna till viss del reflekterar över könsbundna normer hos eleverna men i begränsad grad förhåller sig normkritiskt i undervisningen. I intervju med lärare framkommer att lärarna är medvetna om att de själva reproducerar normer på olika vis och de ser även könsbundna mönster hos eleverna. Både lärare och elever berättar exempelvis att det oftare är gruppen pojkar som stör högljutt på lektionerna och därför får fler tillsägelser. Flickornas agerande genererar också tillsägelser från lärarna, men då det sällan drabbar hela gruppen sker tillsägelserna inte alltid offentligt på samma sätt. Detta beteende har lärarna konstaterat, men inte aktivt problematiserat eller arbetat med att förhålla sig till inom ramen för undervisningen. Lärarna berättar även att pojkarna är mer aktiva i att räcka upp handen och svara på frågor och att de arbetar aktivt med att fördela ordet jämnt trots detta. I Skolinspektionens enkät svarar eleverna betydligt under genomsnittet av samtliga medverkande skolenheter på frågan *Tycker du att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet?* I intervju med rektorn framkommer att detta har uppmärksammats i kollegiet och lett till att de innevarande läsår satsar särskilt på arbete med bemötande och värdegrund. Därutöver beskriver lärarna i intervjun att de inom kollegiet har ett aktivt arbete kring val av undervisningsmaterial och könsrepresentation i läromedel. Det finns också bland lärarna en medvetenhet kring att använda icke-binära beskrivningar eller välja det icke-stereotypa könet när läraren formulerar exempel i exempelvis matematik.

Granskningen visar att lärarna i viss mån skapar ett inkluderande klassrumsklimat men att de sällan arbetar aktivt för att motverka att kön definierar elevers intressen eller ambitioner. I intervjuer med både elever och lärare framkommer att lärarna i de flesta ämnen bedriver ett visst arbete för att alla elever ska känna sig inkluderade. Detta visar sig exempelvis genom att lärarna bestämmer elevernas plats i klassrummet samt vilka som ska arbeta i grupp tillsammans. Ibland används även

pinnar med elevernas namn på för att fördela ordet slumpmässigt. Det framkommer även att lärarna i ämnet idrott och hälsa anpassar reglerna i bland annat lagsport för att inte något kön ska dominera ett lag. Det kan exempelvis handla om att samtliga i laget ska ha fått passningar innan laget kan vinna. Lärare berättar också att de i idrotten lyft att vissa egenskaper som traditionellt förknippas med män, såsom styrka, även är egenskaper som är viktiga i kvinnliga sporter. I intervjuer med både lärare och elever framkommer dock att det ofta blir så att eleverna trots detta väljer könstypiska aktiviteter inom exempelvis elevens val, för att de inte vill vara den enda representanten i en grupp som består främst av det motsatta könet. Enligt intervjuer med rektorn och lärarna är de medvetna om detta mönster men har inte genomfört några konkreta insatser för att motverka att sådana mönster uppstår.

Lärares undervisning om jämställdhet

Granskningen visar att jämställdhetsperspektivet i låg grad inkluderas på ett strukturerat sätt i samtliga ämnen. I intervjuer med lärare och elever framkommer att planerade inslag kring jämställdhet inkluderas i undervisningen i ett fåtal ämnen, och då främst i de fall då det redan ingår i ämnets innehåll. Exempelvis berättar lärarna att de i historieundervisningen behandlat att kvinnor förr inte förvärvsarbetade på samma sätt som idag. Även löneskillnader mellan kvinnor och män har diskuterats i undervisningen i samhällskunskap. Osynliggörande av kvinnor historiskt har också lyfts, som exempelvis kvinnliga vetenskapsmän som inte fått rättmätig ära för sina vetenskapliga framsteg. Även eleverna berättar att de pratat om hur det var för kvinnor förr i tiden samt löneskillnader mellan män och kvinnor. I intervjuer med elever framgår dock att eleverna inte uppfattar att jämställdhet diskuterats på lektionerna annat än i enstaka fall. I intervjun med lärarna framgår att frågor som rör jämställdhet oftast inte inkluderas i planeringen av undervisningen på ett systematiskt vis.

Granskningen visar att lärarna sällan planerar för att låta eleverna reflektera och samtala kring könsstereotypa föreställningar men att det händer att lärarna fångar upp frågor i undervisningen kopplade till jämställdhet. I intervju med lärare framgår att samtliga klasser har schemalagd värdegrundstid varje vecka. Där diskuteras bland annat frågor som rör jämställdhet. Eleverna lyfter egna frågor som diskuteras, exempelvis om en viss situation kan räknas som diskriminering. I intervju uppges dock eleverna att de inte uppfattar att jämställdhet eller normer kopplat till kön diskuterats annat än i enstaka fall. De säger att värdegrundstiden främst handlar om att vara en bra kompis. Lärarna berättar vidare att i ämnet idrott och hälsa uppstår diskussioner i stunden, kopplat till att en viss idrott främst förknippas med

det ena eller andra könet. Både lärarna, elever och rektorn berättar i intervjuer att i samband med VM i fotboll för damer så uppstod diskussioner kring löneskillnader mellan dam- och herrfotbollsspelare. Eleverna berättar att frågor som rör jämställdhet ibland diskuteras i samband med att de tittat på nyheter och ifall det rapporteras om en händelse som relaterar till jämställdhet men att det annars inte är en fråga som kommer upp särskilt ofta eller är något som de gemensamt reflekterar kring.

Vidare visar granskningen att lärarna punktvis utmanar könsstereotypa föreställningar inom och utom ramen för undervisningen men att de inte medvetet och planerat uppmuntrar elever att gå emot könsstereotypa uttryck. I intervjun med lärare framkommer att det händer att de låter elever som har ett ur ett könsperspektiv atypiskt intresse, får visa upp det. Exempelvis har en flicka som ägnar sig åt kampsport fått visa upp och lära ut det på en lektion bland annat i syfte att uppmuntra normbrytande intressen. I historia har pojkars engagemang stärkts genom att de har fått arbeta i mindre grupper för att få utrymme att fördjupa sig i ett område de är intresserade av. Det framkommer i intervjun med lärare att det inte finns några planerade eller gemensamma insatser för att uppmuntra elever, exempelvis i samband med elevens val, att testa något som inte är typiskt för det egna könet, men rektorn berättar i intervjun att personalen på skolan har ett aktivt arbete kring att uppmuntra de flickor som gillar fotboll att ta mer plats på fotbollsplanen på rasterna. Eleverna berättar att lärarna uppmuntrar dem till att göra vad de vill oavsett kön, men att de inte upplever att just de som gör icke-typiska val utifrån kön stärks på något särskilt sätt.

Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Granskningen visar att lärarna i låg grad inkluderar studie- och yrkesvägledning i sin undervisning och att de sällan problematiserar eller utmanar hur kön kan påverka framtida studie- eller yrkesval. I intervjuerna med både lärare, rektor, studie- och yrkesvägledare samt i inskickat material framgår att det finns planer på hur lärarna ska arbeta med studie- och yrkesvägledning i undervisning under kommande läsår men att dessa planer ännu inte har realiserats. I intervju med lärare framkommer exempel på ett mindre antal ämnen och moment där yrken och utbildning är en planerad del av undervisningen, men det är ingen fråga de diskuterar och planerar gemensamt. Av samtliga intervjuer framgår att skolan har samarbete med en bank och kyrkan där yrkesroller beskrivs, men rektorn säger samtidigt att studie- och yrkesvägledning inte är huvudsyftet med dessa besök. I intervju berättar ett fåtal av eleverna att de pratat om olika yrken i skolan medan flertalet säger att de inte pratat om yrken alls på lektionerna. Enligt både elever och lärare har de inte diskuterat

skolämnenas relevans för olika yrken och inte heller hur kön har betydelse för vilka yrken man väljer.

Granskningen visar även att lärarna inte har några konkreta strategier för att använda kompetensen hos studie- och yrkesvägledare eller för att hålla studie- och yrkesvägledningen uppdaterad. I intervjun med lärare och studie- och yrkesvägledare framgår att lärarna i låg utsträckning använder sig av kompetensen hos skolans studie- och yrkesvägledare för att utveckla sitt arbete inom området. Vid enstaka tillfällen har lärare vänt sig till studie- och yrkesvägledaren men överlag finns i dagsläget inget strukturerat samarbete mellan lärarna och studie- och yrkesvägledaren, även om det framkommer i intervjuer med både studie- och yrkesvägledare och rektor att det finns planer på ett mer strukturerat samarbete framöver.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom alla ovan beskrivna områden, men att ett första steg är att utveckla följande:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att aktivt motverka begränsande könsstereotyperna mönster och uttryck i undervisningen.

Granskningen visar att lärarna i viss mån arbetar med tilltal och bemötande för att skapa ett inkluderande klassrumsklimat, men de bedriver inte ett aktivt arbete vad gäller att motverka de könsstereotyperna mönster och uttryck som förekommer i undervisningen. Det diskuteras sällan vilka normer kring kön som gestaltas i undervisningen eller vilka konsekvenser detta får för eleverna. Lärarna uppger att de möter elevernas individuella behov, vilket i sig är viktigt, men att ensidigt ha detta perspektiv innebär att begränsande normer och mönster på aggregerad nivå riskerar att förbises.

Av läroplanens inledande del, Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bland annat att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsnormer som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och

sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹

I läroplanens avsnitt om normer och värden anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Lärare ska specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²

Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar sitt arbete med ett normmedvetet förhållningssätt i undervisningen, med särskilt fokus på kön. Lärarna behöver i högre grad tillsammans med kollegor reflektera över vilka normer som kommer till uttryck i undervisningen, både hos dem själva och hos eleverna. Utifrån en analys av de könsmönster som uppstår i undervisningen kan lärarna sedan skapa gemensamma strategier för att bemöta och problematisera dessa. Konkret kan detta exempelvis ske genom att lärarna utarbetar medvetna strategier kring val av arbetssätt och examinationsformer, val av undervisningsmaterial, utformning av undervisningsexempel, organisation av grupparbeten eller placering av elever i klassrummet. Centralt för ett gott arbete är att inte bara uppmärksamma könsmönster i undervisningen utan att även analysera orsakerna till dem, samt utmana bakomliggande föreställningar och normer.

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll.

Granskningen visar att lärarna i undervisningen fångar upp frågor som rör jämställdhet men att jämställdhetsperspektivet inte systematiskt inkluderas i skolans samtliga ämnen. Lärarna planerar inte sin undervisning så att jämställdhetsperspektivet kontinuerligt inkluderas och planerar inte heller för att i undervisningen ge eleverna återkommande möjligheter att samtala och reflektera över könsstere-

¹ Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag.

² Lgr 22, avsnitt 2.1, Normer och värden.

otypa föreställningar. Det förekommer att frågor som rör jämställdhet och könsstereotyper föreställningar lyfts på förekommen anledning men avsaknaden av planering och systematik kan innebära att inte alla elever stärks i sin medvetenhet kring dessa frågor eller vågar gå emot könsstereotyper föreställningar om ämnen och intressen.

Av läroplanens inledande del, Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bland annat att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.³

I läroplanens avsnitt om normer och värden anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Lärare ska specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att utveckla arbetet med att mer systematiskt och i samtliga ämnen anlägga ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen inom ramen för det centrala innehållet i respektive ämne. Lärarna kan också utveckla arbetet med att strukturerat ge eleverna möjlighet att reflektera över könsstereotyper normer och uttryck samt kontinuerligt arbeta för att stärka elevernas intresse för och upplevelse av den egna förmågan inom områden som traditionellt förknippas det andra könet. Arbetet med både detta samt föregående utvecklingsområde kan med fördel utvecklas tillsammans med kollegor varför rektorn har en viktig roll i att erbjuda förutsättningar för samarbete och utveckling samt uppföljning för att säkerställa att arbetet kommer samtliga elever till gagn.

³ Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag.

⁴ Lgr 22, avsnitt 2.1, Normer och värden.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Lundström

Maria Lundström
Beslutsfattare
Signerat av: Maria Lundström

X Maja Beckman

Maja Beckman
Föredragande
Signerat av: Maja Beckman

I handläggningen av ärendet har även Tomas Karlsson deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Skolan besöktes den 29 augusti 2023 av utredarna Maja Beckman och Tomas Karlsson.

Skolan har en enskild huvudman med endast denna skolenhet. Skolan har en inriktning mot idrott och underhållning, där eleverna får välja en aktivitet på elevens val. Eleverna i årskurs 4-6 väljer mellan fotboll, racketsport, friidrott samt dans. Skolan har även fokus på höga akademiska förväntningar på alla elever.

Skolan består av 629 elever från förskoleklass till årskurs 9. Årskurs 4-6 har två paralleller och 144 elever. Det finns för de aktuella årskurserna ett lärarlag som består av 9 lärare. Det finns en SYV på skolan som arbetar 65 procent.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med skolans studie- och yrkesvägledare
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier, dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Bedömningsområden

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Följande kriterier granskas:

- Undervisningens form - hur lärarna utformar och genomför undervisningen utifrån ett jämställt och normmedvetet förhållningssätt.
- Undervisningens innehåll – hur lärarna undervisar om jämställdhet.
- Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se)

Bilaga 3: Författningsstöd

Av **1 kap. 5 § skollagen** framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

I den inledande delen av läroplanen för grundskolan (**Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag**) framgår bland annat följande. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

I grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.1 Normer och värden**) anges att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Vidare ska lärare specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Enligt grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.3 Elevers ansvar och inflytande**) ska läraren verka för att elever oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Vidare framgår av grundskolans läroplan (**Lgr 22,**

2.6, Skolan och omvärlden) att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Enligt **2 kap. 29 § skollagen** ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av förarbetena till skollagen (**Prop. 2009/10:165 s. 278-279**) framgår att den studie- och yrkesvägledningskompetensen inte nödvändigtvis behöver finnas inom den egna skolenheten. Många fristående skolor köper t.ex. in vägledningstjänster. Ett krav på att studie- och yrkesvägledningskompetens ska finnas innebär dock en tydlig markering av huvudmannens ansvar för att eleverna får tillgång till studie- och yrkesvägledning, samtidigt som organisationen även fortsättningsvis är en lokal fråga. I läroplanerna finns både riktlinjer för alla som arbetar i skolan och särskilda riktlinjer för studie- och yrkesvägledare eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter. Enligt förarbetena speglar detta att både lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv.

I grundskolan läroplan (**Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden**) anges att studie- och yrkesvägledaren, eller den som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning och vara stöd till den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.